

KAMUOYUNU BİLGİLENDİRME, MEDYA İLE İLİŞKİLER:

Bu dönem, medya kanalıyla kamuoyunu bilgilendirmede etkin bir çizgi uygulanmıştır. Medyada, İMO yöneticilerinin yazılarının ya da konuşmalarının yayınlanmasının yanısıra, İMO üzerine olumlu görüşler de yer almıştır. Böylece örgütümüzün ağırlığı, şubelerimizin de etkin katılımıyla yurt çapında artırılmaya çalışılmıştır.

03 Haziran 2000

BASIN BÜLTENİ :

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI BİR KERE DAHA UYARIYOR: DENETİMSİZ YAPILARA VE YAPILAŞMAYA ARTIK DUR DENMELİDİR !

Geçtiğimiz günlerde yüzlerce Çankırı'lıyı evlerinden eden deprem, bize oturduğumuz evlerin sağlamlığının önemini bir kere daha gözler önüne serdi. İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu üyeleri Mustafa Atmaca ve Şevket Çorbacioğlu'nun yörede yaptıkları incelemeler, denetimsiz ve mühendislik kurallarını hiçe sayan bir tarzda yapılmış binalarda oturma'nın insanımıza nasıl acılar getirdiğini göstermektedir. Arkadaşlarımız, zeminleri sağlam olsa da, tekniğe uygun yapılmamış binaların nasıl yerle bir olduğunu saptamışlardır.

"Fay ne zaman hareket edecek", "kaç parçalı kırılacak", "depremler doğuya mı batıya mı kayıyor" gibisinden gerçeklerden kopuk tartışmalarla uğraşmayı bırakıp, bir an önce, sağlam ve dayanıklı yapı nasıl yapılır sorusunun üzerine düşünmenin zamanı gelip geçmektedir. Bu yönde boş ve anlamsız tartışmalarla geçen her an, halkımızın depreme karşı hazırlığını sekteye uğratmakta, yapıcı adımların önünü tıkamaktadır.

Biz inşaat mühendislerine düşen görev, zaman geçirmeden yapı ve proje denetimini ülke çapında hayata geçirmek ve yapı denetimiyle ilgili kanun hükmündeki kararnamenin halkımızın çıkarları doğrultusunda, hatalı yanları giderilerek uygulanmasını sağlamaktır.

Son depremle rin uyarısını böyle anlıyoruz.

Muzaffer TUNÇAĞ
İnşaat Mühendisleri Odası
Genel Başkanı

09 Kasım 2000

**İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN
"DEPREMİ UNUTMAMA ve AFET GÜNÜ"
İLE İLGİLİ "BASINI BİLGİLENDİRME TOPLANTISI"**

Odamız, aşağıda belirlenen tarih saat ve yerde 17 Ağustos - 12 Kasım 1999 Depremleri öncesi/sonrası önlemler ve öneriler, bütününde, İnşaat Mühendisleri Odası (IMO) ile merkezi ve yerel yönetimlerin duyarlılığını işleyen Basını bilgilendirme toplantısı, yapacaktır.

Basını bilgilendirme toplantıları, belli aralıklarla tekrarlanacaktır. Bundaki temel amaç; siz sayın yazılı-görsel medya mensuplarına, toplumu bilgilendirme, yetkilileri uyarma uğraşınızda, daha güvenilir ve sağlıklı bilgiler ulaştırarak iletişimi yoğunlaştırmaktır. Bilindiği gibi populizm adına, mühendis ve mimarların alanına giren siyasi ve ekonomik rant peşinde koşanlar, mühendislik hizmetleri, bilimi ve depremsellikle, kentleşme ve ulaşım politikaları ile, kamu ve özelde çalışan mühendis ve mimarların sorunlarıyla ilgili konularda kamuoyunu eksik ve yanlış bilgilendirmektedirler.

Bu bağlamda belli periyodlarla tekrarlayacağımız basını bilgilendirme toplantısının ilki "Depremi Unutmama ve Doğal Afet Günü" etkinliğine katılmanız dileğiyle çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımızla,

Şevket ÇORBACIOĞLU
Genel Sekreter

Toplantının

Tarihi : 12 Kasım 2000 (Pazar)
Saati : 11:00
Yeri : Güney Özcebe Etkinlik Salonu

Giden Emek

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN BASINI BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Odamız, aşağıda gündemi belirlenmiş konularda "19 Aralık 2000'de, Saat : 12:30'da, İMO Genel Merkezi Güney Özcebe Toplantı Salonunda" basını bilgilendirme toplantısı yapacaktır.

Basını bilgilendirme toplantıları Odamızca belli aralıklarla tekrarlanmaktadır. Bundaki temel amaç siz sayın yazılı-görsel medya mensuplarına 'yerinden ve sahibinden' sağlıklı ve taze bilgiler ulaştırarak toplumu uyarmanızda sizlere gerçek ve rasyonel bilgiler sunmaktır.

Bilindiği gibi popülizm adına mühendis ve mimarların alanına giren siyasi ve ekonomik rant peşinde koşanlar mühendislik hizmetleri ve bilimi konularında kamuoyunu bilgilendirmektedirler. Ranta yönelik böylesi bilgi değerlendirmelerinin çoğunun içeriği eksik ve yanlışlarla doludur.

Bu bağlamda belli periyodlarla tekrarladığımız basını bilgilendirme toplantısının ikincisi aşağıdaki gündem maddeleriyle gerçekleştirilecektir. Katılmanız dileğiyle çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımızla,

Şevket ÇORBACIOĞLU
Genel Sekreter

GÜNDEM :

- Yapı Denetimi,
- Deprem Bölgelerinde Hasarlı Yapıların Güçlendirilmesi ve Kalıcı Konutların Durum Değerlendirmesi,
- Kamuda/Özelde Çalışan Mühendis ve Mimarların Sorunları,
- Melih GÖKÇEK'in Üst ve Alt Geçitler Adına Kentin Altını Üstüne Getiren "Başkent Saldırısı",
- "F" Tipi Cezaevleri

Toplantının 4. gündem maddesinin ekteki metni İMO görüşü olarak basına deklere edildi. Bütün yazılarda olduğu gibi ortak metinlerin altında sekreter üye'nin imzası bulunmaktadır. Metin sekreter üyenin görüşü değil İMO'nun görüşüdür.

KENT İÇİ ULAŞIMINDA YAYA ÜST VE ALT GEÇİTLER ÇÖZÜM MÜ?

"Doğaya ve Doğana" saygılı olmanın ölçütü "Kendimize ve Kentimize" saygılı olmaktır. "Kendimize ve Kentimize" saygılı olmak istiyorsak öncelikle siyasi rant gruplarının oluşturduğu ve "Siyasi SİT Alanları" diye adlandırdığımız Kent Kirlilik Kuşağı gecekondulu alanlarını iyileştirmeliyiz. Değil "Siyasi SİT alanlarını" iyileştirmek Ekonomik ve Siyasi Rant gruplarını dayanışmasında beliren ve bilimsellikten uzak kalıcı çözümleri dışlayan, salt anlık çözümler içeren kent içi ulaşım politikalarıyla kentin altını üstüne getiriyor ve kentleri "Bilim Kurgu Kentleri"ne dönüştürüyoruz.

Bunun en belirgin somutu da "Kanunsuz Sultan Melih Han" aracılığıyla Ankara'da yaşanmaktadır. Bu kişinin kanun tanımaz yasa bilmez kent saldırganlığının önüne (isminin önüne "I" koyarak veya sürekli İlçe Belediye Başkanlarıyla olan tartışmalarının yazılı ve görsel basına taşıyarak). Aksine böylesi tartışmalarla kişileri öne çıkarıp kente karşı işlenen suçları geri plana iterek; kent politikalarının değil kişilerin tartışıldığı platforma dönüştürürüz Kentlerimizi... İşte Ankara'da 1994'ten bu yana yapılan budur.

"Kanunsuz Sultan Melih Han"ın 1994'ten sonra Kent Bilimi, Mühendislik/Mimarlık Biliminden soyut kente saldırganlıklarını şöyle sıralayabiliriz

- Örneğin; Metro ve Raylı Sistem Karayalçın'ın kurguladığı noktada bırakılmış olup benzer hiçbir çağdaş ulaşım projesi yaşama geçirilmemiştir. Yaptığı tek şey transit sürücülere bile merkezdeki yolları kullanmasına davetiye çıkararak kent merkezindeki taşıt yoğunluğunu artıracak ve yeni kavşak düzenlemelerini beraberinde getirecek olan "AKAY KATLI KAVŞAK PROJESİ"dir.

Yaya hareketlerini engelleyeceği için bu projeye "insan için değil araç için kent ulaşım projesi" denmesi gerektiğini düşünüyoruz -ki bu savımızı Meşrutiyet ve Mithatpaşa'da yoğunlaştırılan ve adeta uzay ahtapotları görünümüyle kenti Bilim Kurgu Kentine dönüştüren "Yaya Üst Geçitler" doğrulamaktadır. Sayın Yüksek Aykölü ileri zeka "Kanunsuz Sultan Melih Han" geri zekalı diye tanımladığı mühendis ve mimarlarla çağcıl kent projelerini tartışmadı değil. Tartıştı tartışmasına fakat çağcıl proje seçeneklerinin tümüne zaman zaman evet demesine karşın ekonomik ve siyasi rant bileşenlerinin baskısıyla bildiğini değil (çünkü bildiği birşey yok) bildirilenleri okumaya devam etti.

YAYA ÜST GEÇİTLERİNDEN AMAÇ YAYA ALT GEÇİTLERİ Mİ İDİ...

- IMO olarak yaya üst geçitlerinin yanında yaya alt geçitlerinin de çözüm olmadığını çünkü yaya üst geçitlerini yoğunlaştıran "Kanunsuz Sultan Melih Han"ın gizdeki amacının alt geçitleri seçenek olarak sunabileceğini savlamıştık. Bu nedenle daha çağcıl seçenekler dururken kanunsuz Sultan Melih'in siyasi bileşenlerine yeni rant kapısı aralayarak gizdeki alt geçit istemlerini öne çıkaracak proje önerilerinden kaçınmalıyız. Özellikle Sayın Haydar Yılmaz'ın 28.01.2001 tarihli yazılı basındaki Melih Gökçek alt geçit projelerine evet desin. Üst geçitleri beraber yıkılım şeklindeki önerisi bu bağlamda tekrar gözden geçirilmesi ve üzerinde durulması gereken proje önerisidir.

IMO olarak şunu söylüyoruz. Kesinlikle Kenti Bilim Kurgu Kentine dönüştüren yaya üst geçitlerine hayır! Fakat kent genelinde salt Bulvarda olmak üzere tahsisli yol projeleri tekrar konuşlandırılabilir Mithatpaşa ve Meşrutiyet özelinde zorunlu olarak sinyalizasyon (Hemzemin geçitler) sistemi yaygınlaştırılmalıdır. Atatürk Bulvarı ve Meşrutiyet'in, Meşrutiyet'le Mithatpaşa'nın kesim noktasında ve Süleyman Sırrı Sokak ve Mithatpaşa kesim noktasına alt geçitler yapılabilir. Şu an üst yaya geçitlerinin olduğu noktalar hemzemin geçite (sinyalizasyon) dönüştürülebilir. Alt geçitler kesinlikle ranta yönelik yapılaşmadan uzak tutulmalıdır. Öğrenciler için TED Koleji'ni birleştiren Ziya Gökalp'teki alt geçit genişliğinde ve dükkansız olmalıdır yeni alt geçitler...

- Yine IMO olarak Sıhhiye'deki U geçişine karşı olduğumuzu, buradaki geçkinin amaçlı bir şekilde Hilit Güneşı Anıtını daraltmak olduğunu söylemiştik. Kent içi ulaşım kolaylığı adına Atatürk Kurumlarına saldırıyı ilke edineni "Kanunsuz Sultan Melih Han" benzer tavrını yakın zamanda Süleyman Sırrı Sokak ile Mithatpaşa kesim noktasında yapmaya çalıştığı üst geçit nedeniyle SSK Genel Müdürlüğü önündeki Atatürk heykelini kaldırmaya çalıştığını hepimiz biliyoruz.

Diğer çağcıl ve kalıcı kent içi ulaşım proje önerilerimizi IMO olarak şöyle sıralamak istiyoruz.

- Öncelikle araç ve yaya trafiğini azaltmak istiyorsak küçük işyerlerini evlere taşımamız. Resmi Kurumlarda servis araçları yaygınlaştırılarak özel araçlarla işyerine gidilmesi yasaklanabileceği gibi toplu taşıma kartları yaygınlaştırılarak tüm resmi servis araçları/öğrenci servis araçları (lise + orta öğretim) dahil kaldırılmalı ve özel araçla işyerine gitme yasak edilmelidir. Tabii ki bunda dikkat edilmesi gereken olgu yerleşik hukuki normların revizesini gerektirdiğini de unutmamalıyız.
- Düşünce kirliliği içinde olanlar, kentlere estetik ve fiziki boyutta kirliletmekten çekinmezler çünkü onlar evrensel ilkelere soyut fenomenlerdir. "Kanunsuz Sultan Melih Han" ayrıca hava kirliliğindeki artışın inversiyondan atmosferdeki sıcaklık terselmesi kaynaklandığını, bu nedenle hava kirliliğinin meteorolojik olduğunu saçmamıştır .Doğrudur... Ankara'da ki hava kirliliğindeki artış siyasi inversiyondan (siyasetteki düşünme terselmesi) kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla kirlilik(ler) meteorolojik değil ideolojiktir.

Şevket ÇORBACIOĞLU
İnşaat Mühendisleri Odası
Genel Sekreteri

14 Mayıs 2001

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI; ÖĞRETİM SONRASI MESLEKİÇİ EĞİTİM SEMİNERLERİNİ TÜRKİYE GENELİNDE YAYGINLAŞTIRMAYA BAŞLADI

595 ve 601 Sayılı KHK ve Yönetmelikleri gereği Yapı Denetim Kuruluşlarında görev alan "Proje Denetimi'nde Uzman" 650 meslektaşımız Ankara, İstanbul ve İzmir'de yapılan Meslekiçi Eğitim Seminerlerine katılmış ve 17 Mart 2001 tarihinde düzenlenen değerlendirme sınavına girmişlerdir.

Meslekiçi Eğitim Seminerlerimiz IMO Yönetimince oluşturulan "Meslekiçi Eğitim Komisyonu"muzun planladığı eğitim programı, ODTÜ, Boğaziçi, İTÜ, Yıldız Teknik ve Dokuz Eylül Üniversitelerinden değerli bilim adamlarımızın ve pratikte deneyimli meslektaşlarımızın özverili çalışmaları sonucu hayata geçirilmiştir.

Üyelerimizin duyarlılığında gelişen yoğun talep nedeniyle okul sonrası eğitime önem verdik. Çünkü Teorik ve Pratik olarak bilgi birikimlerini artırmak İnşaat Mühendisleri Odasının asli görevidir. Bu etkinliği önümüzdeki dönemlerde tüm süreçleri ile birlikte Türkiye genelinde yaygınlaştırmak için Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı ile uzlaşa sağlanmıştır. Ülkemizde bilindiği gibi üniversite öncesi "özel dersaneler aracılığıyla" adeta ticarete dönüştürülmüştür. Çıkar grupları üniversite eğitim sonrasını da bu anlamda ticarete dönüştürmek istemektedirler. Bu nedenle; Böylesi bir etkinliği Üniversite, İlgili Bakanlık ve İnşaat Mühendisleri Odası'nın birlikte çalışması ile Disipline edip yaygınlaştırmayı düşünüyoruz.

Olgunun yaygınlığını başlatmamızdaki en büyük etken 17 Mart 2001 tarihinde yapılan değerlendirme sınavı öncesi kursiyerlerimize dağıtmış olduğumuz IMO Meslekiçi Eğitim Seminerleri anket formunda, sürekli eğitimin IMO tarafından devam ettirilmesi isteminin yüksek düzeyde olmasıdır. Bu nedenle 650 mühendisimizin katıldığı (17 Mart 2001) ilk etap "Meslek İçi Eğitim" seminerleri sonrası 17 Mayıs 2001 tarihinde ikinci etap "Meslekiçi Eğitim" semineri başlatılacaktır.

12 yılını doldurmuş ve proje uzman belgesi almış tüm meslektaşlarımızı böylesi bir seminer sürecinden geçirdikten sonra 5 ve 12 yıllık (yaşında) meslektaşlarımızın "Meslek İçi Eğitim Süreci" iletilerek "Proje uzman belgesi" alacak olanlar sınavla saptanacaktır. 5-12 yıllık meslektaşlarımızın "Meslekiçi Eğitim Süreci" öncesi ders notları ve eğitim takvim çalışmaları ODTÜ, Boğaziçi, İTÜ, vb. Üniversite'mizin değerli hocaları tarafından başlatılmış bulunmaktadır. En yakın zamanda sonuçlandırılıp; 'Türkiye genelinde yaygınlaştırmak amacıyla, ilkin Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Samsun illerimizde 5-12 yıllık mühendislerimizin Meslek İçi Eğitim startı verilecektir.

Ancak üzülererek ifade etmek istiyoruz ki; Türkiye genelinde 650 meslektaşımızdan yüzlerce faks ve telefon ile Odamıza teşekkür edilirken, bazı meslektaşlarımızdan süreci karalamaya yönelik yaklaşımlar görmekteyiz. Bu düşündürücü gelmektedir bize.

Odamız kurulduğu günden buyana, toplumun can ve mal güvenliğini amaçlayan proje ve yapı denetim süreçlerinin geliştirilmesi için coşkuyla çaba göstermiştir. Yine bu kapsamda, 595 sayılı KHK kapsamında olmamasına karşılık, proje denetimi için ayrı belge verilmiş, ayrıca meslek andına imza atılmıştır. Bu farklı belgeyi, imza atarak alırken bir itirazda bulunmayıp, şimdi yasalar gündeme getirilerek eğitim sürecimiz bu kişilerce karalanmak istenmektedir.

Yönetimimiz, bu coşkuya tüm üyelerimizin katılacağına ve kaliteyi yükseltmek için kişisel çıkarları ve hesapları gözardı edeceklerine güvenmektedir. Bilindiği gibi 1996-1998 IMO çalışma döneminde daha kapsamlı kurallar içeren "Yetkin Mühendislik Yasa Taslağı" hazırlanmıştı. Bunun nedeni, siyasetimizin mühendislik eğitimi, siyasi rant adına, bırakın illerde, ilçelerde bile mühendislik eğitim kurumlarını gündeme getirerek yaşama geçirmeleridir. Bu yaklaşım olumsuz bir dizi sorunu

beraberinde getirmiştir. Çünkü bugün DPT verilerine göre ülkemizin inşaat mühendisine gereksinimi mevcut sayının yaklaşık %40 altındadır. Mevcut sayı 55 bin olduğuna göre, demek ki 22 bin inşaat mühendisi fazlalığı var... İşte böylesi bir tablonun değiştirilmesi için "öğretim sonrası eğitim sürecini" başlatmış bulunmaktayız. Yetkin mühendis sayısını artırmaya yönelik başlattığımız "Yetkin Mühendislik Yasa Taslağı" kurallarından daha dar kapsamlı sınavlı bir değerlendirme içeren eğitim programı uygulamasına karşı çıkılmasına bir anlam veremiyoruz.

Meslek etiğimiz ve ahlakımızın asli gereklerinden biri de aynı meslek disiplini içinde olanların içsel sorunlarını kendi özgün platformlarında birlikte tartışmasıdır. Çıkar odakların engellemeye yönelik tavırları yetmezliğin bir göstergesi olabileceği için meslek etiği/ahlakı ile örtüşmeyen ön yargılı yaklaşımlara itibar etmedik. Etmeyeceğiz de...

İMO bu bağlamda öğretim sonrası eğitim aktivitelerini yaygınlaştırmak adına gerekli süreci işletmeye başlamıştır.

Şevket ÇORBACIOĞLU
Genel Sekreter

26 Mayıs 2001

BASIN AÇIKLAMASI

1) DURUM

Anayasa Mahkemesi 595 Sayılı KHK'nin 4, 13, 14, 15 ve 25. Maddelerini dolayısı ile tüm 595 Sayılı KHK'yi iptal etti. Bu maddeler ise;

- 4. Madde : YDK tüzel kişiliğini düzenliyor
- 13. Madde : Yapı ruhsatının verilmesini düzenliyor
- 14. Madde : Yapı kullanım izninin verilmesini düzenliyor
- 15. Madde : Ruhsat ve eklerine aykırı uygulamalara karşı alınacak önlemleri düzenliyor.
- 25. Madde : YDK, komisyonları, idareleri doğrudan denetlemeyi düzenliyor.

2) ODAMIZIN KONUMU

- 595 Sayılı KHK'nin geçici 4. Maddesi için Odalar Uzman Mühendislik belgeleri verdiler. Bu uzmanlık belgesinin yasal dayanağı 601 Sayılı KHK'dir. Bu kararname iptal edilmediği için uzmanlık belgeleri devam ediyor.
- Odaların 595 Sayılı KHK'ye karşı yükümlülüğü uzmanlık belgeleri yönündedir. YDK Yüksek Fen Kurulu tarafından onaylandığı için Odaların YDK'lara karşı bir sorumluluğu doğmamaktadır.
- Mesleki Eğitim Seminerleri ve sınavlar bu nedenle devam edecektir.
- 5-12 ve 12 yıldan fazla çalışan mühendisler için uzmanlık belgelerinin verilmesi devam edecektir. Mesleki Eğitim ve Mesleki Denetim Komisyonlarımızın çalışmaları sürecektir. Uzmanlık dallarının belirlenmesi ve belgeleme süreçlerinin tasarlanması çalışmaları devam etmektedir.

3) YDK AÇISINDAN DURUM

- 595 Sayılı KHK'ye göre kurulan ve denetim işi alan firmaların işleri devam edecektir.
- YDK yeni denetim işleri alabilirler. Bu işler 3194 sayılı yasa hükümlerine tabi olur. Mal sahibinin 595 KHK iptalinden sonra yalnızca YDK ile çalışma zorunluluğu ortadan kalkmıştır. Mal sahipleri isterlerse YDK ile çalışarak yapıların denetimini yaptırabilirler. YDK'lar şu anda müşavir firma konumunda varlıklarını sürdürebilirler.

3194 sayılı yasaya göre YDK iş alırsa ve bu arada Yapı Denetim Yasası çıkarsa alınan iş 3194 hükümlerine göre devam eder.

4) YASAL AÇIDAN DURUM

- 546 YDK kurulmuştur. 533 YDK izin belgesi almıştır. 6 YDK belge eksikliği nedeni ile beklemektedir. 3 YDK geri çekilmiştir. 4 YDK belgesi iptal edilmiştir.
- Odamızca 6600 kişiye uzmanlık belgesi verilmiştir. Bu belgelerin 2000 adedi proje, 4600 adedi yapı denetimi uzmanlığıdır

Bu uzmanların 2194 adedi Uzman inş. müh. olarak YDK'larda çalışmaktadır.

- YDK'larda ayrıca;
1100 uzman makine mühendisi
729 uzman elektrik mühendisi
773 uzman mimar

görev almaktadır.

- 601 Sayılı KHK'nin uygulama yönetmeliği gereğince Uzman Mühendis belgesi alan üyelerimize Meslek İçi Eğitim Seminerleri 4 etapta düzenlenmiş ve toplam 900 uzman iştirak etmiştir. 17 Mart 2001 günü de 650 kişi sınava tabi tutulmuştur. Diğer kursiyerlerimiz de 07.07.2001 günü değerlendirme sınavına tabi tutulacaklardır. İlk etap değerlendirme sınavına girenlerin %75'i başarılı olmuştur. Başarısız olanlar sonraki etap seminerlere ve değerlendirme sınavlarına alınacaklardır.

SONUÇ

Hükümet bugüne dek yaptıklarının arkasında durduğunu göstermek üzere en geç 1 ay içinde Yapı Denetimi Yasası'nı Meclisten geçirmeli ve bu boşluğu doldurmalıdır. Odamız, Bakanlığa Yasa Tasarı için önerilerini iletmiştir.

Saygılarımla,

Şevket ÇORBACIOĞLU
Genel Sekreter

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI BASIN BÜLTENİ DEPREMLERİ NE ÇABUK UNUTTUK YAPILAR DENETİMSİZ KALMAMALI

Anayasa Mahkemesi Yapı Denetimiyle ilgili 595 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK)'yi, Fazilet Partisinin başvurusu üzerine iptal etti. İptal gerekçelerini henüz bilmiyoruz. Ancak, Yüksek Mahkemenin, Fazilet Partisinin denetimi yerel yönetimlerden başkası yapamaz anlayışını benimsediğini sanıyoruz. Sayın Yüksek Yargıçların, Faziletli Belediyelerin her türlü denetimden kaçmak için neler yaptığını bilmediği anlaşılıyor.

KHK'nin amacı "yapıda can ve mal güvenliğini sağlamak, kontrolsüz ve kalitesiz yapılaşmayı önlemek ve bunun için proje yapı denetimini sağlamak" olarak tanımlanmıştı. KHK'nin yürürlüğe girdiği tarihten bu yana, 12 yıldan fazla mesleki deneyime sahip mühendis ve mimarlara KHK uyarınca "uzmanlık" belgesi verildi. İnşaat Mühendisleri Odası 6600, Mimarlar Odası 730, Makina Mühendisleri Odası 1100, Elektrik Mühendisleri Odası 730 üyesine "uzmanlık" belgesi verdi. Bu belgelere dayanılarak yaklaşık 530 Yapı Denetim Kurulu faaliyete geçti.

İnşaat Mühendisleri Odası, 1999 yılındaki Marmara depreminin acı sonuçlarından hareketle hazırlanan KHK'yi amaç maddesi doğrultusunda destekledi. Çünkü ODA'mız yıllardır denetim konusunun iyileştirilmesi, yetkinleştirilmesi ve bu yetkinliğin yasal bir temele dayandırılması için çalışmalar yapıyordu. ODA'mız, üniversite diplomasının ötesinde yetkinlik belgesine sahip inşaat mühendislerini, proje ve yapı denetiminden sorumlu kılmak amacını taşıyan "yetkin mühendislik" konusunda bir yasa taslağı hazırlamış ve bunu kamuoyunun bilgisine sunmuştu.

Öte yandan, İnşaat Mühendisleri Odası, 595 sayılı KHK'nin öngördüğü şirketleşme şekline, sorumluluğun kişisel çerçevede değil de, şirketin belirsiz yapısı içinde eritilmesine, sorumluluk sigortasının da bu kapsamda hatalı biçimlendirilmesine, mesleki deneyim ve olgunluğu içeren "yetkinlik" tanımı yerine "uzmanlık" gibi kapalı bir kavramdan hareket edilmesine, meslek odalarının yerinin ve yetkilerinin açıkça tanımlanmamasına, yasa da müteahhit tanımının getirilmemesine karşı çıkmış ve yasalaşma aşamasında bu ve benzeri değişikliklerin yapılmasını istemiştir.

Bugün varılan noktada ise, Anayasa Mahkemesinin bir geçiş dönemi tanımadan Fazilet Partisinin istekleri doğrultusunda KHK'yi yürürlükten kaldırmasının, 27 pilot ildeki denetim sisteminde zayıflıklar yaratacağıdır.

Ülke nüfusunun büyük çoğunluğunun deprem bölgesinde yaşadığı ülkemizde, yapı denetim kuruluşlarının sorumluluğunda yürüyen yüzbinlerce metrekare inşaatın denetimsiz kalması halkımızın can güvenliği bakımından son derece kaygı vericidir. İnşaatların denetimsiz kalması, spekülasyon peşindeki kimi yap-satçı müteahhitleri, hiçbir şekilde denetim altına girmek istemeyen çoğu Fazilet Partili yerel yönetimleri ve deprem hasarlarını kendi dar mesleki çıkarları açısından küçümsemeye çalışan sorumsuz meslek çevrelerini sevindirebilir. Ancak, yıllardır yasalaşması için mücadele ettiğimiz proje ve yapı denetimi olgusunun, "kamusal denetim" vb. yaftaları altında yadsınması halkımızın çıkarlarına uygun düşmeyecektir.

Bu nedenle, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, duruma hemen müdahale etmeli, yapıların denetim sorumluluğunu almış olan yapı denetim kuruluşlarının bünyelerindeki "uzman" inşaat mühendislerine imar yasasındaki fenni mesul görevini yürütecek şekilde sorumluluk vererek, geçiş süresinin aksamamasını sağlamalıdır.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak hedefimiz, her proje ve inşaatın, yetkinlik belgesi almış meslek adaminin denetlenmesi ve mühendislik hizmetinin verilmediği inşaatlara izin verilmemesidir. İnşaat işi, yap-satçı müteahhitlere, kalfalara, çürük malzeme satıcılarına bırakılmayacak kadar ciddi bir iştir. Bunu toplum olarak hala anlayamadık ise, vay halimize!

Muzaffer TUNÇAĞ
İnşaat Mühendisleri Odası
Genel Başkanı

595 SAYILI KHK'NİN İPTALİ KARŞISINDA İMO'NUN YAKLAŞIMI

Anayasa Mahkemesi Yapı Denetimiyle ilgili 595 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK)'yi, Fazilet Partisinin başvurusu üzerine iptal etti. İptal gerekçelerini henüz bilmiyoruz. Ancak, Yüksek Mahkemenin, Fazilet Partisinin denetimi yerel yönetimlerden başkası yapamaz anlayışını benimsediğini sanıyoruz. Sayın Yüksek Yargıçların, Faziletli Belediyelerin her türlü denetimden kaçmak için neler yaptığını bilmediği anlaşılıyor.

KHK'nin amacı "yapıda can ve mal güvenliğini sağlamak, kontrolsüz ve kalitesiz yapılaşmayı önlemek ve bunun için proje yapı denetimini sağlamak" olarak tanımlanmıştı. KHK'nin yürürlüğe girdiği tarihten bu yana, 12 yıldan fazla mesleki deneyime sahip mühendis ve mimarlara KHK uyarınca "uzmanlık" belgesi verildi. Belge sürecinin işletilmesindeki bir diğer temel amacın; "TMMOB ve ilgili odalar belge vermemeleri halinde. Bu işlevi Bayındırlık ve İskan Bakanlığı verecektir" Dayatmanın yarattığı endişe olduğunu özellikle belirtmeliyiz çünkü ilgili meslek odalarının bu işlevden soyutlanması beraberinde kalitesizliği getirecekti. Bu doğrultuda İnşaat Mühendisleri Odası 6600, Mimarlar Odası 730, Makina Mühendisleri Odası 1100, Elektrik Mühendisleri Odası 730 üyesine "uzmanlık" belgesi verdi. Bu belgelere dayanılarak yaklaşık 530 Yapı Denetim Kurulu faaliyete geçti.

İnşaat Mühendisleri Odası, 1999 yılındaki Marmara depreminin acı sonuçlarından hareketle hazırlanan KHK'yi amaç maddesi doğrultusunda destekledi. Çünkü ODA'mız yıllardır denetim konusunun iyileştirilmesi, yetkinleştirilmesi ve bu yetkinliğin yasal bir temele dayandırılması için çalışmalar yapıyordu. ODA'mız, üniversite diplomasının ötesinde yetkinlik belgesine sahip inşaat mühendislerini, proje ve yapı denetiminden sorumlu kılmak amacını taşıyan "yetkin mühendislik" konusunda bir yasa taslağı hazırlamış ve bunu kamuoyunun bilgisine sunmuştu.

Öte yandan, İnşaat Mühendisleri Odası, 595 sayılı KHK'nin öngördüğü şirketleşme şekline, sorumluluğun kişisel çerçevede değil de, şirketin belirsiz yapısı içinde eritilmesine, sorumluluk sigortasının da bu kapsamda hatalı biçimlendirilmesine, mesleki deneyim ve olgunluğu içeren "yetkinlik" tanımı yerine "uzmanlık" gibi kapalı bir kavramdan hareket edilmesine, meslek odalarının yerinin ve yetkilerinin açıkça tanımlanmamasına, yasa da müteahhit tanımının getirilmemesine karşı çıkmış ve yasalasma aşamasında bu ve benzeri değişikliklerin yapılmasını istemiştir.

Bugün varılan noktada ise, Anayasa Mahkemesinin bir geçiş dönemi tanımadan Fazilet Partisinin istekleri doğrultusunda KHK'yi yürürlükten kaldırmasının, 27 pilot ildeki denetim sisteminde zayıflıklar yaratacağıdır.

Ülke nüfusunun büyük çoğunluğunun deprem bölgesinde yaşadığı ülkemizde, yapı denetim kuruluşlarının sorumluluğunda yürüyen yüzbinlerce metrekare inşaatın denetimsiz kalması halkımızın can güvenliği bakımından son derece kaygı vericidir. İnşaatların denetimsiz kalması, spekülasyon peşindeki kimi yapı-satıcı müteahhitleri, hiçbir şekilde denetim altına girmek istemeyen çoğu Fazilet Partili yerel yönetimleri ve deprem hasarlarını kendi dar mesleki çıkarları açısından küçümsemeye çalışan sorumsuz meslek çevrelerini sevindirebilir. Ancak, yıllardır yasalasma için mücadele ettiğimiz proje ve yapı denetimi olgusunun, "kamusal denetim" vb. yaftaları altında yadsınması halkımızın çıkarlarına uygun düşmeyecektir. Çünkü TUS (Fenni mesulluk) uygulamasının bir kamusal denetim işlevinden soyut denetim kaotizmi içinde uygulama bulmakta idi. Yasanın iyileştirme sürecinde İMO ve benzer ilgili Odaların Yapı Denetiminde etkin kılınması Odaların bir kamu kurumu olmaları nedeniyle kamusal denetimin özerk bir anlayışta işlerlik kazanacağı bir gerçektir. Bu nedenle tüm yoğunluğu 595 ve 601'in iyileştirilmesi doğrultusunda vermemiz gerekirken Fazilet'in kendi ideolojik amaçları ve Siyasi Rant doğrultusundaki istemlerine prim tanınarak olgu bugünkü noktaya taşınmıştır.

Bu aşamada; Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, duruma hemen müdahale etmeli, yapıların denetim sorumluluğunu almış olan yapı denetim kuruluşlarının bünyelerindeki "uzman" inşaat mühendislerine imar yasasındaki fenni mesul görevini yürütecek şekilde sorumluluk vererek, geçiş süresinin aksamamasını sağlamalıdır.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak hedefimiz, her proje ve inşaatın, yetkinlik belgesi almış meslek adamınca denetlenmesi ve mühendislik hizmetinin vermediği inşaatlara izin verilmemesidir. İnşaat işi, yap-satıcı müteahhitlere, kalfalara, çürük malzeme satıcılarına bırakılmayacak kadar ciddi bir iştir. Bunu toplum olarak hala anlayamadık ise bu noktada düşünmemiz gerektiğini söylüyoruz.

Şevket ÇORBACIOĞLU
Genel Sekreteri

YAZILI VE GÖRSEL BASINA, KAMUOYUNA, ÜYELERİMİZE DUYURU

KENTLERİMİZE İNDİRİLEN YENİ BİR DARBE: HAZİNE ARAZİLERİ SATILIYOR

Hükümet hazine arazilerinin satışa çıkarılmasını öngören bir yasa tasarısını Meclise sunmaktadır. Nasıl dile getirilse getirilsin bu, örtülü bir imar affıdır. 1950'den bu yana uygulanan 11 imar affına bir yenisi daha eklenmektedir .

İnşaat Mühendisleri Odası bu satışa ülke çıkarlarına aykırı bulmaktadır. Bu girişimin arkasında, partileri teslim almış olan rantçılarla, arsa spekülâtörleri vardır. Ülkemizin öz kaynakları bu zümrelere peşkeş çekilmektedir.

Siyasi iktidar, en değerli mallarını elden çıkaran bir müflis tutumuyla, halkın ortak kaynaklarını dağıtırken, kentlerimizi afetler karşısında da güçsüz bir duruma düşürmektedir. Bu yasayı hazırlayanların 1999'daki Kocaeli depreminden ders almadığı anlaşılmaktadır. Depremlerde, geçmiş imar aflarının körüklediği denetimsiz yapılaşma, yıkımları yaygınlaştırmış, kurtarma çalışmalarını engellemiştir.

İnşaat Mühendisleri Odası yıllardır, İstanbul, Kocaeli, İzmir gibi büyük kentlerimizde deprem riskini azaltmak için iyileştirme çabalarına girişilmesini istemektedir. Önerdiğimiz çözümler içinde, tamamen çökme riski taşıyan binaların güçlendirilmesi, bazı iflah olmaz yörelerin ise, boşaltılıp, yeniden yapılaşması vardır.

Hükümet, ülke kaynaklarının yağmalanmasını meşrulaştırırken, işgal edilmiş kamu arazileri üzerindeki kaçak binaları sahiplerine satarak, planlı yenileşme çabalarının maliyetini son derece kabartmakta, bu yöndeki uygulamaların önünü tıkamaktadır.

Hükümet, yabancılara ülke topraklarının satışının da kabul edildiği bu operasyonla iç ve dış borçların getirdiği büyük faiz yükünü azaltmayı ummaktadır. Yanıldıkları nokta şudur: Diğer acele ile çıkarılan yasalarda olduğu gibi istedikleri kaynakları yaratamayacaklar, tersine gecekondü mafyasının, yerli ve yabancı spekülâtörlerin başrolü oynayacağı yolsuzluklara yeni imkanlar sağlamış olacaklardır. Yasada sözü geçen taksitlendirme, tüm beklentileri boşa çıkaracak, siyasi iktidar yine avucunu yalayacaktır.

Yurdunun iyiliğini isteyen herkes bu yasanın karşısında durmalıdır. Bir avuç insana, çocuklarımızın geleceğini ipotek altına alma izni verilmemelidir.

Muzaffer TUNÇAĞ
Genel Başkan

03 Eylül 2001

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASINDAN BASIN AÇIKLAMASI

Toplumun bilgilendirilmesi, olay ve olguların doğrudan ve doğru olarak aktarılmasında en önemli işleve sahip olan görsel ve yazılı basınımızın değerli basın mensubu,

1 EYLÜL Dünya Barış günü dolayısıyla Ankara'da düzenlenecek olan mitinge katılımcıları olumsuz bir ortamda yatıştırmak ve gözlemci olmak amacıyla Diyarbakır Demokrasi platformu üyesi ve Diyarbakır Şube Başkanımız Zülküf KARATEKİN hiçbir gerekçe gösterilmeden gözlem altına alınmıştır.

Dünya Barış Günü nedeniyle Diyarbakır Şube Başkanımıza yapılan bu haksız uygulamayı şiddetle kınıyor Şube Başkanımızın bir an önce özgürlüğüne kavuşmasını diliyoruz ve bu konudaki duyarlılığınızı bekliyoruz.

Saygılarımızla,

Akif DUMAN
İl. Başkan

Şevket ÇORBACIOĞLU
Sekreter Üye

Dağıtım :

TMMOB
İMO Şubeleri
Basın Kuruluşları
İçişleri Bakanlığı
İçişleri Bakanlığı Müsteşarlığı

BASIN AÇIKLAMASI

19 ARALIK 2001: İNŞAAT MÜHENDİSLERİ GÜNÜ

İnşaat Mühendisleri Odası (İMO), yurt düzeyinde 26 şubesi, 114 temsilciliği ve 56.000 üyesiyle birlikte 47. Kuruluş yıldönümünü 19 Aralık'ta kutlamaktadır. Bu etkinlik çerçevesinde, Oda birimlerinde inşaat mühendisliği mesleğinde 25 yılını tamamlamış üyelerimize Hizmet Belgesi, 40 yılını tamamlamış üyelerimize de Onur Belgesi verilecektir.

Odamız, dünyada ve ülkemizde inşaat mühendisliği alanındaki gelişmeleri ülkemiz çıkarlarına uygun olarak yaygınlaştırarak ve eğitim seminerleri düzenleyerek, üyelerinin okul sonrası eğitimlerine katkı koymaya çalışmaktadır. Odamız, inşaat mühendisliğine önem verilmedikçe, ülkemizin büyük kayıplarla karşılaşacağını görmekte, bunun aşılması için her türlü girişimde bulunmaktadır.

Depremlerden dolayı büyük yıkımlarla karşılaşılıyor, binlerce canı yitiriyor, büyük bir deprem korkusuyla sağlıksız bir yaşam sürdürüyorsak, bu, inşaat mühendisliğine saygı gösterilmediği içindir.

Kentlerimiz su altında kalıyor, bu yüzden can ve mal kayıplarıyla karşı karşıya kalıyorsak, bu, planlama safhasında olsun, imalat safhasında olsun inşaat mühendisliğine saygı gösterilmediği içindir.

Su kaynaklarımız heba edilirken ülkemiz kuraklık tehdidi altında bulunuyorsa, bu, inşaat mühendisliğine saygı gösterilmediği içindir. Listeyi uzatmak mümkün.

İnşaat Mühendisliğine saygı, bir ülkenin kalkınmasının itici gücüdür. İnşaat sektörü gelişmemiş bir ülkenin ilerlemesi olanaksızdır.

Bu ilerlemenin ana ögesi ise, insandır, inşaat mühendisinin kendisidir. İnşaat Mühendisine değer vermeyen, onu kalkınmada baş köşeye oturtmayan bir ülkenin başarı kazanması olanaksızdır.

İnşaat Mühendisinin, ücret sıralamasında en altlarda bulunduğu bir ülkenin kalkınma sorunlarını çözmesi olanaksızdır.

Siyasilerden isteğimiz, IMF ve benzeri kurumların buyruklarını aşıp, üretime inanmaları, inşaat mühendislerinin önemli bir rol oynamaya hazır olduğu ulusal bir kalkınma atılımına girişmeleridir. Odamız, böyle bir atılıma her türlü desteği vermeye hazırdır.

Saygılarımla,

Muzaffer TUNÇAĞ
Genel Başkan

AFYON SULTANDAĞI MERKEZLİ DEPREM İLE İLGİLİ BASIN AÇIKLAMASI!...

Son Bolvadin – Çay – Sultandağı üçgeninde meydana gelen 6 büyüklüğündeki deprem felaketi "Yapı Denetiminin önemini" bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Depremi doğa gücü yapay insan gücü ile yok edilemez. Yapay insan gücü salt depremin şiddetini yani fiziki yıkımların ve insan kayıplarının önüne geçebilir. Bunun önüne geçmek için de bu bağlamda deprem öncesi ve sonrası kalıcı çözümler geliştirmek zorunludur.

Bilindiği gibi 17 Ağustos – 12 Kasım 1999 Marmara ve Düzce felaketleri sonrası; depremi salt depremlerde tartışan geleneğimizi kısmı de olsa öteleyen merkezi yönetim, deprem öncesi ve sonrası önlemler konusunda kalıcı çözümler geliştirecek çalışmaları ivmelendirmiş ve YAPI DENETİM yasası sürecini işletmeye başlatmıştı. Bu nedenle önce konuyla ilgili Yapı Denetimi ile ilgili 595 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK)'yı ve onun uygulama yönetmeliğiyle ilgili 601 sayılı KHK'yi yaşama geçirdi.

İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) olarak yasal süreci evrensel bir gereklilik olarak gördük. Çünkü ülke topraklarımızın %90'ı deprem bölgesi, nüfusun da %95'i bu deprem bölgesine konuşlanma gereği ile karşı karşıyaydık. Yapı Denetimi ile ilgili 595 sayılı KHK'nın İnşaat Mühendisleri Odasına göre en büyük eksikliği 595'in sadece özel yapıları içermesi, kamu yapılarını içermesi idi. Böylesi, bir KHK'nın diğer eksiklerinin zaman içerisinde iyileştirilebileceği düşüncesiyle yanında olduk ve katkı vermeye çalıştık. Çünkü İMO olarak kamu görevi yapan kamu kurumu bilincini taşıyorduk.

595 sayılı KHK 27 Pilot İl'de uygulamaya konmuştu. 595 sayılı KHK'yi Afyon bazında değerlendirdiğimizde, 27 pilot il uygulaması kapsamına AFYON'un alınmadığını gözlemledik. İMO olarak birinci derecede deprem hinterlandı içinde bulunan Afyon'un pilot il uygulamasına alınmasının zorunlu görülmesi konusunda yetkilileri uyarmamıza karşın uyarılarımız dikkate alınmadı. 595 sayılı KHK, Anayasa Mahkemesince 26 Mayıs 2001 tarihin de iptal edilince, Yapı Denetiminin etkin aktörleri olan üniversite, yerel yönetim ve meslek odaları (TMMOB ve bağlı odaları) dışlanarak 13 Ağustos 2001'de alelacele yaşama geçirilen "4708 sayılı Yapı Denetim Yasası"nda da Afyon pilot il uygulaması içine alınmadı. Üstelik pilot il uygulaması 27'den 19'a düşürülmüştü. Yani Afyon gibi önemli deprem hinterlandı içinde olan iller örneğin Kütahya v.b., Pilot İl kapsamından –ki deprem deyince Erzincan akla gelen ülkemizde Erzincan pilot il kapsamından- çıkarılmıştır. Eskişehir ve benzer iller pilot il kapsamına alınmıştı....

Pilot iller dışında kalan illerde, yapı denetimi, 3194 sayılı imar yasasının ilgili hükümleriyle (fenni mesullük) sürdürülmektedir. Halbuki 4708 sayılı YDK'nın çıkış gerekçelerinden biri de 3194 sayılı yasanın ilgili hükümlerinin yapı denetiminde yetersiz oluşu idi...

Afyon ve çevre ilçeler için Yapı Denetim Yasasının nedenli zorunlu olduğunu ÇAY İlçesindeki Sanayi Sitesinin %90'nın yıkılıp enkaza dönüşmesinde görüyoruz. Bolvadin Belediye Binası bunun bir diğer somut örneği...

Bu nedenle İMO olarak, Yapı Denetim Yasası Kamu yapılarını da kapsamak üzere birinci derece deprem hinterlandı içindeki tüm illerde yaygınlaştırılmalıdır diyoruz.

Eğer felaketlerin kapısını aralamak istemiyorsak; Deprem öncesi ve sonrası kalıcı önlemler için aşağıdaki diğer konularda da hükümetin duyarlılık (özellikle ilgili Bakanlığın) göstermesi gerektiğini düşünüyoruz.

A. Salt büyük kentlerin yapı stoğu değil birinci derecedeki deprem bölgesindeki tüm kırsal kesim yapıları da iyileştirme sürecine sokulmalıdır. Nitekim, Afyon İlçe ve beldelerinde özellikle Sultandağı ve Erber beldelerinde, iki katlı tüm kerpiç evler enkaza dönüşmüş ve can kayıplarına neden olmuştur...

- B. 4708 sayılı YAPI Denetimi yasasıyla; Yapı Denetim kuruluşları üzerindeki tüm idari ve denetimsel yetkiler, merkezde Bakanlık düzeyinde kurulan YAPI DENETİM KOMİSYON'una verilmiştir. Bu yaklaşım Yapı Denetim Kuruluşları üzerinde yeterli ve etkin bir denetim sağlayamaz. Sürece kesinlikle 595 sayılı KHK'de olduğu gibi meslek Odaları katılmalıdır. Özellikle İl ve İlçeler düzeyindeki Yapı Denetim Komisyonları tekrar yaşama geçirilmeli ve barda TMMOB'a bağlı ilgili Oda temsilcilerinin sayıları artırılmalıdır. Yapı denetim kurullarında çalışan uygulamadaki denetim mühendisleri odaların üyeleridir. Bu nedenle üyelerini izleme ve sicillerini tutmada Odalar daha başarılı olacaklardır.
- C. Odalara vize zorunluluğu getirmelidir. Çünkü Odalar uygulamadaki görevli denetçi üyelerini izleme ve sicillerin tutmada olduğu gibi, projeci üyelerini izleme ve sicillerini tutma olanağına da sahip olacaktır. Dolayısıyla her iki halde mesleki denetim yaygınlaşarak yapı denetiminin İl ve İlçe hatta belde bazında yaygınlaşması sağlanacaktır. Bu nedenle 4708'deki "..... ilgili idareler dışında başka kurum ve kuruluşun vize tabi tutulmayacağı" ibaresi kaldırılmalıdır. Eğer ulusal ve uluslararası standartlara uygun kaliteli yapı üretmek istiyorsak yapı üretim ve denetim sürecini böylesi bir bütünsellik içinde algılamamız gerekmektedir.
- D. 595 sayılı KHK'de olduğu gibi mesleki yeterlilik meslek Odalarınca belirlenmeli, yani bizim "yetkin mühendislik" belgesi diye tanımladığımız uzman mühendislik belgeleri Meslek Odalarınca verilmelidir. 4708 sayılı yapı denetim yasası gereği ilgili Bakanlıkça verilen denetçi (Uzman) belge yetkisi kesinlikle tekrar TMMOB'ye bağlı meslek odalarına verilmelidir.

Şevket ÇORBACIOĞLU
İnşaat Mühendisleri Odası
Genel Sekreteri

OKTAY EKİNCİ NEYİN PEŞİNDE?

Mimarlar Odası (MO) Başkanı Oktay Ekinci, yapı denetimiyle ilgili 595 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin iptalini, İnşaat Mühendisleri Odasına saldırmak için yeni bir fırsat olarak kullandı. Bunu, Oktay Ekinci ilk kez yapmıyor. Geçmişte de, 1999 depremi sonrası sığ polemiklerle dolu yazılarıyla İnşaat Mühendislerine haksız ithamlarda bulunmuş, Cumhuriyet gazetesindeki ayrıcalıklı konumunu kullanarak İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) nın yanıtlarının yayınlanmasını engellemiştir.

Ekinci'nin 2 Haziran 2001 tarihli Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan yazısında da İMO'nun yapı denetimini "lıcarı ilişkilere" terk ettiğini "mesleki etik yozlaşmayı" gözardı ettiğini, 595 sayılı KHK'nın aynısı bir yasa istediğini, "yapı denetim şirketlerinin" kurulmasına öncülük ettiğini, "kamusal sorumluluğunu" unuttuğunu vb. Yazıyor. Oysa, Ekinci, İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği (İMSAD) destekli yazısını yazmadan önce Başkanı olduğu Mimarlar Odasının yayın organı hakarete varan bu sözleri etmez, iki meslek disiplini arasındaki bazı anmazlıkları kırkırtan bir üslubu benimsemezdi.

Yapı Denetimi İstiyor muyuz?

"İnşaat Mühendisleri Odası (İMO), yapı denetimi hakkındaki 595 ve 601 sayılı KHK'ları, tüm eksikliklerine karşın ciddiye alınması gereken bir girişim olarak değerlendirmektedir. KHK'lar, bir ucundan da olsa inşaat sektöründeki başıbozukluğu gidermeyi hedeflemekte, toplumun can ve mal güvenliğini güvence altına almayı amaçlamaktadır. Geçtiğimiz yıl yaşadığımız depremlerin acı deneyleri bize yapı denetimi eksikliğinin boyutunu bir kez daha göstermiştir... KHK'nun en azından bu durumu kabullenmesi ve bazı çözüm yolları araması, İMO'nun uzun yıllardır kamuoyuna aktarmaya çalıştığı düşünceler ve uygulamalarla çakışmaktadır. Bu nedenle, KHK'lar konusunda, eksikleri eleştirerek onları ülkemize yakışır bir duruma getirme tutumunu benimsiyoruz.

"Elbette hayatta hiçbir şey dümdüz ilerlemeyecektir. Konunun yalnızca yasalarla çözülemeyeceğinin de bilincindeyiz. Bütünsel bir kaliteyi yükseltme isteği topluma hakim olmazsa, olumlu yön hızla umursamazlığa dönüşecektir. Spekülasyon hırsı, rant ekonomisi, imar afları, insana, doğaya ve tarihsel mirasımıza aykırı, mafyanın denetiminde bir kentleşme düzeni sürdükçe, tek başına yapı denetiminin fazla etkili olamayacağı açıktır. Tüm bunlara karşın bir yasada "denetim" ve "uzmanlık" kavramlarının bulunmasının meslek odalarının kabul edilemesinin önemli bir adım olduğunu düşünüyoruz.

595'e Eleştirilerimizin Özü

"Eleştirilerimiz 595 sayılı KHK'de tanımlanan "yapı denetim kuruluşları'nın niteliklerinde yoğunlaşıyor. 'Yapı denetim kuruluşları' yıllardır savunageldiğimiz gibi proje ile Teknik Uygulama Sorumluluğunu (TUS) ayırıyor, tek taraflı olsa da denetimi sorumluluk altına alıyor. Şimdiye kadar birey ya da "şirket sahibi" mühendis mimarlar tarafından "özel olarak" yürütülen TUS uygulaması, sorumlulukları tanımlanmış "kuruluşlar" (daha doğrusu şirketler) tarafından yürütülecektir. Bu nedenle bazılarının "özelleştirme" savlarını anlayamıyoruz.

"Ancak işin başından beri bu kuruluşların tümüyle "mühendis ve mimarlara" ait kuruluşlar olmasını savunduk, bundan sonra da savunacağız. Bu kuruluşların ortakları ve çalışanları, yalnızca proje ve denetimle uğraşmalı, çıkar çatışmasından uzak kalabilmek için hiçbir şekilde, müteahhitlik, emlak komisyonculuğu ya da inşaat malzemesi satıcılığı vb. ile uğraşmamalıdır.

Denetim şirketlerinin denetlenmesi ve meslek Odalarının konumu ile ilgili düşüncelerimizi de ilk önce 6 Mayıs 2000 tarihli Cumhuriyetin gazetesinin Bilim ve Teknik ekindeki "Yapı denetimini kim denetleyecek" başlıklı yazımızda, çeşitli yazı ve panellerde dile getirdik. Giderek Odamız bünyesinde uygulanmak üzere denetim kuruluşlarını denetleme mekanizmaları üzerine çalışmalara başladık. Öyle ki Yapı Denetim Şirketleri, internet sitelerinde İMO'ya yönelik şikayetler yayınlamaya başladı.

Öte yandan, İMO'nun vermek zorunda kaldığı "uzman" lık belgelerini yenilemek sürecinde düzenlediği eğitim seminerlerinin ve "denetim şirketlerinin" ve bazı şubelerinin şiddetli karşı çıkışlarına karşın kaliteyi yükseltmek amacıyla düzenlediği sınavların geçtiği süreçlerden, bu süreç içinde MO genel sekreteriyle yaptığımız görüşmelerden, MO başkanının habersiz gözükmesi bize tuhaf gelmektedir.

İMO'nun öteden beri yadırgadığı taraflar olamadığı bir konu da, Ekinci'nin yazısında sözü geçen "kamu yapılarının" da denetim yasası kapsamına alınma isteğidir. Hem denetime "özelleştirme", "ticarileşme" diye karşı çıkacaksınız hem de "kamu yapılarının da" denetimini "özel şirketlere" bırakacaksınız. Gerçek "özelleştirme" bu değil midir?

Uygulamaya Bakalım

Ekinci'nin yazısına bakarsanız, Mimarlar Odası KHK ile ilgili hiçbir şey yapmamış, üyeleri ve yöneticileri Yapı Denetim Şirketlerinde görev almamışlardır. Dürüst tutum, kaç şirkette kaç tane MO belgeli mimar çalıştığının, bunların kaç tanesinin Odanın çeşitli birimlerinde yöneticilik yaptığının açıklanmasıdır.

İMO bu konuda açık davranmış, tekel kurmamaları koşuluyla yöneticilerin şirket ortağı olabileceklerini kabullenmiş, ancak denetim komisyonlarına şirket ortaklarını atamamıştır. İMO ayrıca, merkez yönetim kurul üyesi bir şirket ortağının istifa edip etmemesi gerektiğini de örgütün çeşitli platformlarında tartışmaya açmıştır. Bu nedenle gocunacağı, saklayacağı bir şey yoktur.

İMO'nun tutumu

Yukarıda da özetlendiği gibi, İMO hiçbir zaman 595'in tümüyle arkasında olmamıştır. İMO örgütü, meslek içi yetkinliği ortaya attığımız 1997 tarihli "yetkin mühendislik" yasa taslağından bu yana "denetim" olgusunun nasıl ele alınması gerektiğini tartışmış, başta 3194 sayılı İmar Kanunu olmak üzere mevcut yasalarda yapılması gereken değişiklikleri belirlemiştir. Sayımız odur ki, projeden başlayan bir yapı denetimi anlayışı mevcut yasalarda yoktur ve bu boşluğun acilen doldurulması gereklidir.

Ancak, kamusal denetime, giderek projeden başlayarak bir denetime olumlu bir yaklaşım getirilmediği için, başta Mimarlar Odası olmak üzere çeşitli meslek disiplinlerinin temsilcileriyle anlaşmamız mümkün olmamıştır. İMO, kamusal denetimi "belediyelerdeki" bazı "memurların" onayına ve meslek odasının "damgasına" indirgeyen anlayışı benimsememektedir. İMO; denetimi, "yönetmel" ve "teknik" olarak ikiye ayırmakta, "teknik" denetimin "yetkinliği" meslek odasının belgelenmiş "mühendis" ler tarafından yapılmasını savunmaktadır.

Bu denetime kimler karşıdır? Rant paylaşımı içinde yer alan ya da populizm peşinde koşan yerel yönetimler, vurguncu müteahhit ve malzeme satıcıları, teknik yetersizliğinin açığa çıkmasını istemeyen meslek adamları, "damga" vurma kolaylığını bırakmak istemeyen bazı oda yöneticileri "etkin" bir denetime karşıdır. İnşaat Mühendisleri Odası da bunlara karşı mücadele etmektedir. Böyle biline.

Muzaffer TUNÇAĞ
İnşaat Mühendisleri Odası
Genel Başkanı

Sayın İlhan Selçuk

CUMHURİYET GAZETESİ İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASINA SALDIRILARA NEDEN ALET OLUYOR? Cumhuriyet okuru inşaat mühendisleri bir süredir bu soruyu sormaktadır. Oktay Ekinci gazetedeki "İmtiyazlı" konumu nedeniyle sağa sola saldırabilir meslek disiplinleri arasındaki anlamsız şovenizmi körükleyebilir. Bunun onun kişiliği adına olağan karşılıyoruz. Geçmişte de bunun örneklerini yaşamış, üzerinde durmamıştık. (Bunun örnekleri istenirse sıralanabilir)

Ancak IMO'ya hakarete varan 2 Haziran 2001 tarihli yazısını okuyunca, ilişikteki yazıyı yayın kurulunuzdan Mustafa Balbay ve İbrahim Yıldız'a gönderdik. Yazı bugüne kadar yayınlanmadı. Ellibini aşkın üyemiz adına ilişikteki cevabımızın gazetenizde yayınlanmasını istiyoruz.

Meslek şovenizmi uğruna "şaibe" altına tutulmamız son derece hatalıdır. Bu hataya alet olmayınız. Bizim geçmişimizi, bugünkü tavrımızı yayın kurulunuzdaki arkadaşların bir kısım da bilir. Bunları sıralamak bana abes geliyor. Bizler, bulunduğumuz görevleri amatör bir ruhla yürütüyoruz. Bu nedenle alınımız açıktır.

Yazımızı bitirmeden önce size 595 sayılı KHK ile ilgili bazı sayılar vermek istiyorum.

Ekinci'nin başında bulunduğu Mimarlar Odası KHK sürecinde yaklaşık 730 adet "uzmanlık" belgesi vermiştir. Bunların çoğu kurulmuş olan 530 şirketin kurucuları arasında yer almıştır. Başta İzmir, Denizli, Adana olmak üzere birçok ilde Mimarlar Odası yöneticileri Başkanlarının karşı çıktığı şirketlerin kurucuları arasındadır. Şimdi soruyorum. İnşaat Mühendisleri Odasına saldırırken bu sayılan gizlemek etik bir davranış mıdır?

Saygılarımla,

Muzaffer TUNÇAĞ
İnşaat Mühendisleri Odası
Genel Başkanı

MEDYA DEPREM KONUSUNDA SOMUT ÇÖZÜMLER ÜZERİNDE DURMALIDIR

Kamuoyu ve medya, son günlerde yurdun çeşitli yerlerinde meydana gelen yer sarsıntılarının ardından yine deprem gerçeğini anımsamaya başladı. Marmara bölgesinde yapılan araştırmalar da konuya canlılık kazandırdı.

Ancak ortada büyük bir boşluk var. Medya, fayların kaç tane olduğu, ne zaman hareket edeceği gibi esas olarak bilimsel araştırmalara temel olacak konular üzerinde abartmayla dururken, alınması gereken önlemler konusunda tam bir duyarsızlık içindedir. Naci Görür, Aykut Barka gibi değerli yerbilimciler, esas alanları olmamasına karşın bilim adamı dürüstlüğüyle devletin depreme karşı hazırlıkta hiçbir şey yapmadığını vurgulamaya çalışıyorlar. Bilimsel kimliklerini kullanan bazıları ise bu karmaşadan yararlanarak bilgi sahibi olmadıkları binalar konusunda hatalı görüşler ileri sürüyor.

Oysa NTV muhabiri Yasemin Bektaş'ın duyurduğu Sayıştay raporu da durumun ciddiyetini ve ilgisizliğin boyutunu göstermektedir. Sayıştay raporunda, muhtemel bir depremde kimin ne yapacağını hala belirlenemediği, çalışmaların belli bir plan çerçevesinde yürütülmediği ve kaynakların ihtiyaçlara göre saptanamadığı vurgulanmaktadır.

Sayıştay raporu, İnşaat Mühendisleri Odasının gerek İçişleri Bakanlığına gerekse yerel yönetimlere uzun süredir yaptığı uyarıları doğrulamaktadır. Başbakanlığa bağlı , Afet Yönetim Merkezi artık harekete geçmeli, deprem riski giderek artan İstanbul gibi kentlerimizde deprem senaryoları için bina dökümü ve bölgesel ayrıntılı zemin etüdü gibi araştırmaları desteklemeli, bu araştırmalara dayalı risk analizleri yaptırmalı, riskli bölgelere ve kamuya açık binalara öncelik verilerek bina güçlendirmelerine ve onarımlarına girilmelidir.

Araştırmaların kağıt üstünde kalması bir yarar gelirmeyecektir. Valilik, yerel yönetimler, ordu komutanlığı, üniversiteler, meslek odaları, sendikalar, konuyla ilgili kitle ve kurtarma örgütleri, işin mali, toplumsal vb. boyutlarını değerlendirebilecek çevreler bir araya getirilerek, somut adımlar atılmalıdır. Yönetimler arası, üniversiteler arası, meslek disiplinleri arası dar çekişmelere artık son verilmelidir. Afet Yönetim Merkezinin, deprem konseyinden de destek alarak toparlayıcı bir rol oynaması zamanı gelmiştir.

Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi Deprem Mühendisliği bölümünden Prof. Dr. Mustafa Erdik ve arkadaşlarının önerileri bu kapsamda son derece somuttur. Prof. Erdik, mali portresi altından kalkılabilecek ve kredilerle desteklenebilecek öneriler sunmaktadır. Erdik, İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul şubesi bülteninin ocak-şubat 2001 sayısında çıkan kapsamlı İstanbul incelemesinde şunları belirtmektedir:

İstanbul'da yapılacak bir bina envanter çalışması sonucu, "bazı kritik binaların toptan göçmesini" önleyecek "sınırlı güçlendirmelerle" ölümlerin en az yüzde yetmişi azaltılabilecek, arama-kurtarma çalışmaları kolaylaşacak, yol kapanmaları ve komşu yapıların hasara uğramaları engellenecektir.

Erdik'in çalışmasına göre İstanbul'da bu tip 5000 bina, başka bir deyişle yaklaşık 40 000 konut vardır ve ülke gayri safi milli hasılasının binde biri gibi bir harcamayla, sözü edilen sınırlı güçlendirmeleri yapmak mümkün olacaktır. Devletin 1999 depreminden sonra yapılan çoğu ciddiyetsiz uygulamalara bile konut başına iki milyar lira verdiği düşünülürse, bu bedelin fazla olmadığı açıktır. Yeter ki, ciddi bir siyaset, ciddi bir bilimsel yaklaşım olsun.

Elbette bunu yapmak için merkezi ve yerel yönetimlerin bir takım yasal değişiklikler getirmesi, önemli planlama kararları alması gerekecektir. Sayıştay raporu, İstanbul'da 30 yıl içinde gerçekleşme olasılığı yüzde 65 olan bir depremde 200 bine yakın binanın ağır hasar göreceğinden, can kaybının 9 ile 70 bin arasında değişebileceğinden, yaralı sayısının 200 bini aşabileceğinden söz etmektedir.

Bu sayılar karşısında merkezi ve yerel yöneticilerimiz, medyada fay yaygarası koparmaya bayılanlar, yataklarında hala nasıl rahat uyuyabilecektir, merak ediyoruz.

Muzaffer TUNÇAĞ
İnşaat Mühendisleri Odası
Genel Başkanı

MESLEKİÇİ EĞİTİMİN GEREKLİLİĞİ

İMO bu bağlamda öğretim sonrası eğitim aktivitelerini yaygınlaştırmak adına gerekli süreci işletmeye başlatmıştır

595 ve 601 Sayılı KHK ve Yönetmelikleri gereği Yapı Denetim Kuruluşlarında görev alan "Proje Denetimi'nde Uzman" 650 meslekdaşımız Ankara, İstanbul ve İzmir'de yapılan Meslekiçi Eğitim Seminerlerine katılmış ve 17 Mart 2001 tarihinde düzenlenen değerlendirme sınavına girmişlerdir.

Meslekiçi Eğitim Seminerlerimiz İMO Yönetimince oluşturulan "Meslekiçi Eğitim Komisyonu"muzun planladığı eğitim programı, ODTÜ, Boğaziçi, İTÜ, Yıldız Teknik ve Dokuz Eylül Üniversitelerinden değerli bilim adamlarımızın ve pratikte deneyimli meslektaşlarımızın özverili çalışmaları sonucu hayata geçirilmiştir.

Üyelerimizin duyarlılığında gelişen yoğun talep nedeniyle okul sonrası eğitime önem verdik. Çünkü Teorik ve Pratik olarak bilgi birikimlerini artırmak İnşaat Mühendisleri Odasının asli görevidir. Bu etkinliği önümüzdeki dönemlerde tüm süreçleri ile birlikte Türkiye genelinde yaygınlaştırmak için Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı ile uzlaşa sağlanmıştır. Ülkemizde bilindiği gibi üniversite öncesi "özel dersaneler aracılığıyla" adeta ticarete dönüştürülmüştür. Çıkar grupları üniversite eğitim sonrasını da bu anlamda ticarete dönüştürmek istemektedirler. Bu nedenle; Böylesi bir etkinliği Üniversite, İlgili Bakanlık ve İnşaat Mühendisleri Odası'nın birlikte çalışması ile Disipline edip yaygınlaştırmayı düşünüyoruz.

Olgunun yaygınlığını başlatmamızdaki en büyük etken 17 Mart 2001 tarihinde yapılan değerlendirme sınavı öncesi projeci üyelerimize dağıtmış olduğumuz İMO Meslekiçi Eğitim Seminerleri anket formunda sürekli eğitimin İMO tarafından devam ettirilmesi isteminin yüksek düzeyde olmasıdır.

Ancak üzülererek ifade etmek istiyoruz ki; Türkiye genelinde 650 meslekdaşımızdan yüzlerce faks ve telefon ile Odamıza teşekkür edilirken, bazı meslekdaşlarımızdan süreci karalamaya yönelik yaklaşımlar gördük. Bu düşündürücüdür!...

Odamız kurulduğu günden buyana, toplumun can ve mal güvenliğini amaçlayan proje ve yapı denetim süreçlerinin geliştirilmesi için coşkuyla çaba göstermiştir. Yine bu kapsamda, 595 sayılı KHK kapsamında olmamasına karşılık, proje denetimi için ayrı belge verilmiş, ayrıca meslek adına imza atırılmıştır. Bu farklı belgeyi, imza atarak alırken bir itirazda bulunmayıp, şimdi yasalar gündeme getirilerek eğitim sürecimiz bu kişilerce karalanmak istenmektedir.

Yönetimimiz, bu coşkuyla tüm üyelerimizin katılacağına ve kaliteyi yükseltmek için kişisel çıkarları ve hesapları gözardı edeceklerine güvenmektedir. Bilindiği gibi 1996-1998 İMO çalışma döneminde daha kapsamlı kurallar içeren "Yetkin Mühendislik Yasa Taslağı" hazırlanmıştı. Bunun nedeni, siyasilerimizin mühendislik eğitimini, siyasi rant adına, bırakın illerde, ilçelerde bile mühendislik eğitim kurumlarını gündeme getirerek yaşama geçirmeleridir. Bu yaklaşım olumsuz bir dizi sorunu beraberinde getirmiştir. Bugün sayıları ellibeşbine ulaşmış inşaat mühendisi meslektaşımızın, öğretim sonrası eğitim sürecine ne denli gereksinim duyduğunun göstergesi olan böylesi bir tablonun değiştirilmesi için uğraş vermekteyiz. Bu konuda yetkin mühendis sayısını artırmaya yönelik başlattığımız "Yetkin Mühendislik Yasa Taslağı" kurallarından daha dar kapsamlı sınavlı bir değerlendirme içeren eğitim programı uygulamasına karşı çıkılmasına bir anlam veremiyoruz.

Meslek etiğimiz ve ahlakımızın asli gereklerinden biri de aynı meslek disiplini içinde olanların içsel sorunlarını kendi özgün platformlarında birlikte tartışmasıdır. Çıkar odakların engellemeye yönelik tavırları yetmezliğin bir göstergesi olabileceği için meslek etiği/ahlakı ile örtüşmeyen ön yargılı yaklaşımlara itibar etmedik. Etmeyeceğiz de...

Şevket ÇORBACIOĞLU
İnşaat Mühendisleri Odası
Genel Sekreteri

YEREL YÖNETİM YASA TASARISINA ELEŞTİREL YAKLAŞIM

Bilindiği gibi Yerel Yönetimler 'Demokrasinin Beşiği' kabul edilir. Bunu belirleyen de 'Yerel Yönetim Yasası' olduğuna göre, bir bağlamda Yerel Yönetim Yasasının, ülke gerçekleri doğrultusunda Demokrasi ile ne denli örtüştüğüne bakmak gerekir. Çünkü Demokratik, yaşama geçirilir. Burada özenle üzerinde durulması gereken olgu 'Demokratik Merkezi Yapının' temel işlev ve işlerliğidir.

Cumhuriyet'ten bu yana her yeni Hükümet, Yerel Yönetimlerde Reform gerekliliğini öngörmüştür. 55. Hükümette böylesi bir gereklilikten yola çıkarak, Merkezi Otoritenin Yetkilerini büyük ölçüde, Yerel Yönetimleri devretme savıyla, 31 Kanun ve Kanun hükmünde kararnamede değişiklik öngörüp, İçişleri Bakanlığına bu bağlamda hazırlattığı 'Yerel Yönetim Yasa Tasarısı' O' dönem Başbakan Sayın Mesut Yılmaz'ın Devrim olarak nitelediği en ciddi çalışmalarından bir tanesi. Fakat Yasallaşmalı beklemekte. Sayın Bülent Ecevit'in de öncelikli programlar arasında düşündüğü öngörülen yasanın getireceği yenilikleri şöyle sıralayabiliriz:

ÖNGÖRÜLEN YASANIN GETİRECEKLERİ:

1. İl özel İdareler 'Yerel Parlamento' gibi çalışacak.
2. Genel bütçeden alınan pay yüzde 1,7'den yüzde 20'ye çıkarılacak.
3. İl Merkez Belediyelerine genel bütçe, vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden yüzde 5 pay verilecek
4. İl Özel İdareleri ve Belediyelerin 'Yap-İşlet-Devret' ve 'Kat Karşılığı' inşaat yapabilme yetkilileri genişleyecek
5. İmar planı yapma ve uygulama yetkisi ile işyerlerine faaliyet izni yetkisi, İl Özel İdareleri'ne devredilecek.
6. Sözleşmeli Personel ve ikinci görevde personel istihdamı imkanı artırılabilecek.
7. Gıda üretimi yapı fabrikaların denetimi İl Özel İdarelerine bırakılacak.
8. Belediyelere afet ve trafik kazalarında kurtarma hizmetleri yürütme ve nesil tükenmekte olan hayvanları koruma görev ve sorumluluğu verilecek.
9. İlk Dört derece dışındaki memur kadrolarında İçişleri Bakanlığı'nın kararı ile değişiklik yapabilecek.
10. Belediye Başkanlığı için çift türlü seçim sistemi getirilecek.
11. Zabitanın imar, Çevre, Turizm gibi konularda ihtisas kollarına ayrılması olanak sağlanacak,
12. Başta emlak Vergisi olmak üzere, belediye vergi harçlarında 'Otomatik artış sistemi' getirilecek.
13. Hazine arazilerinin İl Özel İdareleri ve Belediyelere devrine olanak tanınacak.
14. Taşıt alımlarında Bakanlar Kurulu izni kaldırılacak.

Öngörülen Yasanın getirdiği yenilikler Sivil Toplum Örgütleri ve Meslek Odaları olarak kısmen de olsa olumlanan içerikler taşımasına karşın, olumlayamadığımız ve endişe duyduğumuz özer de içermektedir.

Örneğin; Yerel Yönetim Birimlerinden biri olan İl Özel İdareleri büyük yetkilerle güçlendirilirken, Yine Yerel Yönetim Birimlerinden olan Belediyelerin görev alanları daraltılmakta yetkileri azaltılmaktadır – ki Yerel Reform'un Potansiyel Platformu Belediyelerdir. Yerelleşme adına bura için yapacağımız Yönetişel ve Yetkisel Reformlar Demokratik Merkezi Yapının zayıflamasının önüne geçer. Fakat Siz Özellikle Yerel Yönetim Birimlerinden İl Özel İdareleri'nin Üye Yapısını **Genişleterek** daha fonksiyonel hale getirip, hatta Demokratik Merkezi Yapının Temel Hizmet Alanı/Birimi Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yetkilerini dahi verip İl Özel İdaresini 'Yerel Parlamento' gibi çalıştırırsanız Demokratik Merkezi yapıyı temelde örsellersiniz. Yine Yerel Yönetim Birimlerinden Üçüncüsü olan Muhtarlıklar Hizmeti Halkın ayağına götürme savıyla abartılı bir şekilde **yetkilendirilmesi endişesi duyulan** sürecin devamı gibi ve tüm bu oluşumların Başına zamanla siyasetçilerin ve etnik ayrışmaların etki alanına gireceği şeklindeki endişeleri de beraberinde getirecektir.

YASAYA GENEL ANLAMDA ELEŞTİREL YAKLAŞIMLARIMIZ

- 1- Tasarının Merkezi İdareye ait esaslar bölümünün "C" fıkrası ile Mahalli İdareye ait esaslar bölümünün "a" fıkrasında yer alan Hükümlerine göre Mahalli İdarelerin iş ve işlemlerini; "Mevzuata, Kalkınma Planlarını like ve Hedeflerine ve Merkezi İdarece Belirlenecek Politika ve standartlara uygun olarak yürütmesi" öngörülmektedir. Tasarının yasalaşması halinde, mahalli İdareler sadece yasalara ve kalkınma planlarına değil, aynı zamanda Merkezi Politikalarda da uymak zorunda kalacaklar. Bakanlıkların Yerel Halkın çıkarlarıyla çelişen ve doğal kaynakları rant projeleriyle yağmalayan ve demokratik merkezi yapıyı belediyelerin istenen politika standartlarına uyup uymadıklarının da "İçişleri Bakanlığı'nın koordinasyonunda bu Bakanlık ve Hizmet konularına göre ilgili Bakanlıklarca Denetlenmesi 'Belediyelerin' Yerelleşme konularında dışlandığının somut yaptırımları olarak görülmektedir.
- 2- Küreselleşme Politikalarına uygun Yerelleşme izlenimi veren yaklaşımlar, sermayenin işini kolaylaştıracak 'Yeni Liberal Politikaların' yaygınlığı ile Yerel Yönetim alanlarına sermayenin egemen kılınması ıvmlenebilir.
- 3- İl Özel İdaresi Güçlendirilerek, Osmanlı imparatorluğu döneminde oluşturulmuş 1913 tarihli 'İller İdaresi Kanunu' (İdare-i Umumiye-i Vilayet Kanunu Muvakkatı) ile işlevlendirilmesi Osmanlı Dönemi Yetkilerini çağrıştırmaktadır. Bu yapı anlayışıyla Demokratik yaşanılır kent oluşumu ile İnsan Hakları ve benzer evrensel kavramların yaşam bulması güçlü engeller oluşturur. Bu bağlamda şu endişeleri taşımaktayız:
 - A- Tasarının 4.Maddesi Yurttaşların Başvuru hakkını sınırlaması...
 - B- Tasarı bugünkü mevzuatı tekrar eder nitelikler taşımaktadır. Şöyle ki; tasarıdaki Belediye ve İl Özel İdarelerinde 'Gönüllü kuruluşlar meclisinin oluşturulması ile her ne kadar Meslek Odalarının ve Sivil Toplum Örgütlerinin, Yönetime katılma, bilgi alma ve görüş oluşturma haklarını kullandıkları izlenimini yaratılıyorsa da, hazırlanan düzenleme, Mecliste söz konusu kuruluşlara sadece görüş bildirme hakkını tanıyor olması...
 - C- Vali ve Kaymakamlar bu yasaya göre köy birliklerini de yönetebilecek olması Merkez otoritenin siyasallaşması ile siyasî otoriteyi kurumlaştırarak bölgesel ve yerel sorunların yoğunlaşmasına neden olabilirliği...
 - D- Belediye olmak için nüfus koşulunun getirilmesi yerel yönetim alanlarını daraltmaktadır. Ayrıca, yurttaşların bilgilenme haklarının daraltılarak karar alma süreçlerinden dışlanması Demokratik yapıyı ve katılımı bozan etmenler olması...
 - E- Tasarının 24.Maddesi ve 1580 sayılı yasaya eklenen "Ek 17.Madde" ile Yerel Yönetimlerde sözleşmeli istihdam yaygınlaştırılması ile üst düzey yöneticilik ve teknik, sağlık avukatlık hizmetlerinin sözleşmeli statüye kaydırılması sonucu çalışanların iş güvencesini yok etmesi...
 - F- Tasarının Belediye oluşumuna ilişkin 16. Maddesinin hükmüne bakıldığında Demokratik katılım ve denetim konusunda devreye girmeleri gerekirken Meslek Odaları ve Bilimsel kurumlar fahri (danışman) işlevinde bir misyon yükleniyor olması. Bunun yanında yüzde 10 sınırı getirilerek seçimlerde baraj uygulamasının düşülmesi...

Tüm bunlar endişelerimize neden olmaktadır. Yasanın tekrar gözden geçirilmesi gereğine inanıyoruz.

Şevket ÇORBACIOĞLU
İnşaat Mühendisleri Odası
Genel Sekreteri